

Sulejówkę, 1923 r.

Muzeum Marszałka Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Ocalić od zapomnienia

Za rok na wiosnę planowane jest otwarcie Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. Zainteresowanie i kult Marszałka w Polsce jest silny, ale nie przekłada się na wsparcie finansowe – mówi Janusz Onyszkiewicz

Dworek Józefa Piłsudskiego w Sulejówku był darem żołnierzy odrodzonej Polski i dowodem ich przywiązania do wodza. Był miejscem historycznych spotkań, ale przede wszystkim domem dla Marszałka.

Problem z odzyskaniem tzw. Milusina ma długą historię. Podczas II wojny światowej opiekowała się nim rodzina. W 1947 r. wszystkich eksmitowano i dworek został przejęty przez polskie komunistyczne władze. Potem był w użytkowaniu władz radzieckich, następnie Ludowego Wojska Polskiego. Potem został przekazany władzom miasta, które urządziły tam przedszkole. Dworek jednak nie był konserwowany i gdy okazało się, że jest w złym stanie, przedszkole przeniesiono.

W tej chwili patronat nad tym miejscem roztoczyła fundacja założona przez rodzinę Piłsudskiego. Jej intencją jest stworzenie w "Milusinie" Muzeum Józefa Piłsudskiego. Nie tyle Marszałka i męża stanu, co człowieka, który tam mieszkał. Był to właściwie jedyny dom, jaki miał, bo wiecej wcześniej w latach okupacji tułał się po różnych mieszkaniach, potem mieszkał w Belwederze, ale nie była to jego własność. "Milusin" był pierwszym i ostatnim jego domem.

Fundacja, którą tworzą: Jadwiga Jaraczewska, młodsza córka

Józefa Piłsudskiego, i jej dzieci – syn Krzysztof Jaraczewski i córka Joanna – mozolnie zbiera środki na remont dworku. Niedawno zmarła starsza córka Józefa Piłsudskiego – Wanda, która zapisała na rzecz fundacji pieniądze ze sprzedaży swojego mieszkania w Warszawie. Wsparcia obiektowi udzielił rząd Jerzego Buzka, przyznając środki pozwalające na zabezpieczenie dworku podczas ostatniej zimy.

Niewielkiego wsparcia udzielił także indywidualni ofiarodawcy, głównie Polacy mieszkający w Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych, trochę osób z Polski.

Fundacja zwracała się też o wsparcie do różnych firm sponsorujących rozmaite przedsięwzięcia kulturalne w Polsce, jednak na razie bez efektów. Dworek może liczyć na wsparcie rządu, gdyż miejsce to jest wpisane na listę zabytków.

Dotychczasowe środki pozwalają na rozpoczęcie w najbliższym czasie remontu, którego koszt szacowany jest na kilka milionów złotych. Projekt podstawowych prac został już zaakceptowany. Brakuje jednak pieniędzy na dokończenie prac, by odtworzyć wnętrza, by pokazać, jak żył i mieszkał Józef Piłsudski ze swoją rodziną. Koszty przedsięwzięcia podnosi fakt, że sprzętów domowego użytku nie zachowało się

wiele. Niemal wszystkie wywieziono z dworku w czasach komunistycznych i nie wiadomo, co się z nimi stało. Można je jednak odtworzyć dzięki fotografiom, które się zachowały. Osobiste rzeczy, takie jak szable czy mundur Marszałka, przechowywała rodzina. Część z nich, jak np. buława marszałkowska czy klucze do Wilna, znajdzie się zapewne w innych miejscach.

"Chodzi nam o to, by Józefa Piłsudskiego, postać posagową znaną z kart historii i pomników, pokazać także jako człowieka" – mówi Janusz Onyszkiewicz, który zaangażował się w przedsięwzięcie nie tylko ze względów rodzinnych (jego żona Joanna jest wnuczką Józefa Piłsudskiego). "Zainteresowanie i kult Marszałka w Polsce jest silny, ale nie przekłada się na wsparcie finansowe" – dodaje.

Fundacja organizuje wiele konkursów wiedzy o Marszałku, młodzież chętnie w nich uczestniczy, pisze prace na jego temat. Wiele szkół przywróciło dawną nazwę Piłsudskiego lub wybrało go na swego patrona.

W dworku oprócz sprzętów domowego użytku wystawione będą pamiątki oraz zbiory kulturalne. Planowane są seminaria i sympozja naukowe. Otwarcie muzeum już raz przesunięto. To, czy tym razem uda się je otworzyć, zależy od pieniędzy.

Reklama

Apel o wsparcie Sulejówka

Dworek w Sulejówku był darem żołnierzy odrodzonej Polski dla swego wodza. Wzniesiony został z dobrowolnych składek żołnierskich w roku 1923 i odtąd stał się domem rodzinnym Józefa Piłsudskiego, w którym zamieszkiwał wraz z żoną Aleksandrą i córkami Wandą i Jadwigą.

Jest to miejsce związane z historią dwudziestolecia międzywojennego, okresem tworzenia państwowości Polski. Pojawia się w różnych publikacjach i wspomnieniach. Lata 1923-1926, kiedy po zwycięskiej wojnie z bolszewikami Józef Piłsudski wycofał się z aktywnego życia politycznego, były nie tylko okresem spokojnego życia rodzinnego, ale również wyjątkowo intensywnej pracy pisarskiej i społecznej. Tu powstały publikacje dotyczące wojny 1920 roku, powstania styczniowego, wspomnienie o Gabrielu Narutowiczu i wiele innych. Do Sulejówka często przyjeżdżały osoby zaangażowane w budowanie nowej państwowości kraju i delegacje na rozmowy i po poradę. Po roku 1926, kiedy rodzina przeprowadziła się do Belwederu, dworek nadal pozostał domem, w którym Marszałek lubił spędzać każdą wolną chwilę. Ostatni raz odwiedził Sulejówkę w kwietniu 1935 r., na miesiąc przed śmiercią.

Po wybuchu wojny w 1939 r. dworkiem opiekowali się krewni. W roku 1947 osoby z rodziny zostały usunięte, a prawie wszystkie meble, książki i obrazy wywieziono w niewiadomym kierunku. W roku 1970, wyrokiem sądu w Otwocku, dworek wraz z otaczającym go terenem został przejęty przez Skarb Państwa jako "mienie opuszczone". W latach 1956-2000 mieściło się tam przedszkole. Starania o odzyskanie dworku trwały od momentu powstania Fundacji Rodziny Józefa Piłsudskiego w 1994 roku, po powrocie rodziny z uchodźstwa.

Fundacja Rodziny Józefa Piłsudskiego

Została powołana w celu gromadzenia, ochrony i udostępnienia społeczeństwu pamiątek po Marszałku. Obok zbierania i konserwacji pamiątek – zgodnie ze swoim statutem – fundacja bierze udział w działalności badawczej i popularyzatorskiej, prowadzi ożywioną współpracę ze szkołami noszącymi imię Marszałka, wspiera wydawnictwa poświęcone jego osobie. Fundacja współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami, m.in.: Centralną Biblioteką Wojskową, Związkiem Piłsudczyków, Towarzystwem Przyjaciół Sulejówka, Instytutem Józefa Piłsudskiego w Londynie i Nowym Jorku. Jednym z głównych zadań stojących przed fundacją jest stworzenie miejsca pamięci związanego z życiem i działalnością Józefa Piłsudskiego.

Projekt muzeum

W domu rodzinnym w Sulejówku fundacja zamierza stworzyć pierwsze w Polsce Muzeum Józefa Piłsudskiego. Jej członkowie mają nadzieję, że ten skromny dom przyczyni się do przekazania przyszłym pokoleniom wielu wartości cennych dla tradycji polskiej. Koncepcja muzeum przewiduje przywrócenie dworku – pod nadzorem konserwatora – do jego przedwojennego stanu. Dworek wraz z otaczającym terenem został w roku 1989 wpisany do rejestru zabytków. Planowane jest zrekonstruowanie kilku wnętrz: saloniku, pokoju jadalnego i gabinetu Marszałka. W pozostałych pomieszczeniach będą wystawione liczne pamiątki oraz umieszczone zostaną zbiory archiwum rodzinnego. Dworek ma pełnić nie tylko rolę muzealną, ale powinien również stać się miejscem seminariów, dyskusji i sympozjów naukowych.

Bardzo istotny jest fakt, że dworek został zabezpieczony. Wykonano dokładną inwentaryzację, niezbędne ekspertyzy oraz projekt budowlano-konserwatorski. Oczywiście uzyskano odpowiednie pozwolenia. Spadek po Wandzie Piłsudskiej, która zapisała wszystko fundacji, wystarczy na podstawowy, bardzo gruntowny remont, ale nie wystarczy już na utworzenie muzeum ani na zagospodarowanie terenu.

Apel o wsparcie

Prosimy o poparcie dla powstającego Muzeum Marszałka Józefa Piłsudskiego. Przelewy bankowe prosimy kierować pod adresem: Fundacja Rodziny Józefa Piłsudskiego
Konto bankowe: 77102011561231303273
PKO Bank Polski SA, 00-950 Warszawa
Aleje Jerozolimskie 7
XV Oddział Centrum w Warszawie SWIFT B PKOPL PW
Czeki dolarowe można kierować pod adresem:
Fundacja Rodziny Józefa Piłsudskiego
Skrytka Poczтовая 26
02-035 Warszawa 65

"Kto nie szanuje i nie ceni swojej przeszłości, ten nie jest godzien szacunku teraźniejszości, ani nie ma prawa do przyszłości" – powiedział Marszałek 20 kwietnia 1922 r. w Warszawie.

Fundacja Rodziny Józefa Piłsudskiego powstała w 1994 roku, po powrocie do Polski najbliższych krewnych z uchodźstwa. Celem fundacji jest gromadzenie, ochrona, konserwacja oraz udostępnianie pamiątek po Marszałku. Odrębnym nurtem jest działalność badawcza i popularyzatorska. Fundacja współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami, jak Związek Piłsudczyków, Gmina Miasta Sulejówkę, Towarzystwo Przyjaciół Sulejówka, Centralna Biblioteka Wojskowa, Instytut Józefa Piłsudskiego w Londynie i Nowym Jorku.

Osoby, które chciałyby udzielić wsparcia, proszone są o dokonywanie przelewów na konto:
PKO Bank Polski SA XV Oddział w Warszawie
Rachunki:
złotówkowy:
Nr 07 10201156 1231303272;
dewizowy:
Nr 77 10201156 1231303273.